

ΠΡΟΣΦΑΤΕΣ ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Ένα «ποτ- πουρί» από αποφάσεις του έτους 2021-2022. Επιλογή από αποφάσεις που περιλήφθηκαν σε Ανακοινωθέντα Τύπου του Δικαστηρίου.

Συμπλήρωμα με αποφάσεις έτους 2022-2023.

Συμπλήρωμα με αποφάσεις έτους 2023-2024.

ΜΕΡΟΣ Α΄. 2021-2022

I. Θεσμικού περιεχομένου

1. C-156/21, 157/21, της 16-2-2022, Ουγγαρία, Πολωνία κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου (Ολομ.).

Κανονισμός «αιρεσιμότητας». Η τήρηση των αρχών του κράτους δικαίου ως προϋπόθεση για τη χρηματοδότηση κράτους μέλους από τον προϋπολογισμό της Ένωσης. Ορισμός της έννοιας του κράτους δικαίου.

2. C-821/19 της 16-11-2021, Επιτροπή κατά Ουγγαρίας (μειζ.) [Γ.Ε.].

Παραβιάζει το δίκαιο της Ένωσης εθνική διάταξη, που καθιστά ποινικά κολάσιμη τη δραστηριότητα οργάνωσης που αποσκοπεί στη διευκόλυνση της κίνησης διαδικασίας διεθνούς προστασίας από άτομα που δεν πληρούν τα εθνικά κριτήρια χορήγησης τέτοιας προστασίας.

3. C-561/19, της 6-10-2021, Consorzio Italian Management (“**Cilfit 2** ») (μειζ.).

Επαναπροσδιορισμός των περιπτώσεων όπου δικαστήριο τελευταίου βαθμού κράτους μέλους **υποχρεούται** σε υποβολή προδικαστικού ερωτήματος.

4. C-261/20 της 18-1-2022, Thelen (μειζ.).

Κατώτατα όρια αμοιβών μηχανικών. **Έλλειψη οριζόντιου αποτελέσματος Οδηγίας** (μη υποχρέωση – μόνον δυνατότητα – εθνικού δικαστηρίου για μη εφαρμογή στις σχέσεις μεταξύ ιδιωτών εθνικής διατάξεως, που έχει κριθεί αντίθετη προς διάταξη Οδηγίας. Απλώς, καθήκον συμμορφώσεως του Κράτους και δυνατότητα αποζημίωσης του ιδιώτη από το Κράτος).

II. Ειδικότερα : Ανεξαρτησία δικαιοσύνης – δικαστών.

1. C-748/19 – 754/19 της 16-11-2021, WB (μειζ.).

Εξουσία του Υπ. Δικαιοσύνης για αναιτιολόγητη απόσπαση δικαστών (Πολ.).

2. C-359/19, της 21-12-2021, Euro Box Promotion (μειζ.)

Το ευρωπαϊκό δίκαιο αντιτίθεται σε νομολογία εθνικού συνταγματικού δικαστηρίου, που δημιουργεί συστημικό κίνδυνο ατιμωρησίας σε υποθέσεις διαφθοράς, σχετικές με ευρωπαϊκούς πόρους.

Το ευρωπαϊκό δίκαιο δεν αντιτίθεται σε ρύθμιση δέσμευσης του τακτικού δικαστή από αποφάσεις του εθνικού συνταγματικού δικαστηρίου, αντιτίθεται,

όμως, στη συνέπεια πειθαρχικής δίωξης δικαστή για μη συμμόρφωση σε παρόμοια απόφαση.

Η αρχή της υπεροχής του δικαίου της Ένωσης αντιτίθεται σε εθνική ρύθμιση, κατά την οποία ο τακτικός δικαστής δεν δύναται, επ' απειλή πειθαρχικών κυρώσεων, να μην εφαρμόζει αποφάσεις του εθνικού συνταγματικού δικαστηρίου αντίθετες στο δίκαιο της Ένωσης. (Ρουμ.)

3. C-430/21, της 22-2-2022, RS (μειζ.).

Αντίθετη στο δίκαιο της Ένωσης εθνική διάταξη, που απαγορεύει στον εθνικό δικαστή να εξετάζει τη συμφωνία με το δίκαιο της Ένωσης εθνικής διάταξης, που έχει ήδη κριθεί από το εθνικό Συνταγματικό Δικαστήριο σύμφωνη με το Σύνταγμα του κράτους μέλους (Ρουμ.).

III. Ειδικότερα : Σε ποινικές υποθέσεις.

1. C-562/21, 563/21 PPU, της 22-2-2022, Openbaar Ministerie (μειζ.) [Γ.Ε].

Ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης. Ο εθνικός δικαστής εκτέλεσης του εντάλματος σύλληψης (εδώ, Ολλ.), που εκδόθηκε από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους (εδώ, Πολ.), πρέπει, προκειμένου να διατάξει την έκδοση, να διενεργεί έλεγχο σε δύο στάδια. Πρώτον, να εξετάζει συνολικώς τη λειτουργία του δικαιοδοτικού συστήματος στη χώρα έκδοσης. Ακόμη, όμως, και η τυχόν αρνητική κρίση στο στάδιο αυτό δεν αρκεί. Πρέπει, επιπλέον, να προβαίνει, με βάση τα προσκομιζόμενα από τον εκζητούμενο στοιχεία, σε εξέταση του ζητήματος αν οι πλημμέλειες έχουν όντως αντίκτυπο στην ποινική μεταχείρισή του.

2. C-168/21, της 14-7-2022, Procureur général près la cour d'appel d'Angers. [Γ.Ε.].

Ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης. Προϋπόθεση διπτού αξιοποιήσιμου. Προς έκτιση καταγνωσθείσης ποινής. Δεν απαιτείται ταύτιση της πρόβλεψης των εγκλημάτων στις δύο έννομες τάξεις. Κρίσιμη η αντικειμενική υπόσταση, όχι το εκάστοτε προστατευτέο έννομο αγαθό. Αρκεί και τμήμα των πράξεων που αποδόθηκαν στο κράτος έκδοσης να συνιστά ποινικό αδίκημα και στο κράτος εκτέλεσης. Δεν εξετάζεται η αναλογικότητα της ποινής.

IV. Γενικότερου νομικού - κοινωνικού ενδιαφέροντος

1. C-140/20, της 5-4-2022, Commissioner of the Garda Síochana (μειζ.).

Προστασία προσωπικών δεδομένων. Δεδομένα κίνησης και θέσης, σχετιζόμενα με ηλεκτρονικές επικοινωνίες. Διατήρηση για την καταπολέμηση της σοβαρής εγκληματικότητας. Κατ' αρχήν, απαγόρευση διατήρησης. Εξαιρέσεις.

2. C- 804/18, της 15-7-2021, WABE (μειζ.) [Γ.Ε.]

Απαγόρευση χρήσης θρησκευτικών συμβόλων στο χώρο εργασίας. Ισλαμική μαντίλα.

3. C-14/21, 15/21, της 1-8-2022, Sea Watch (μειζ.) [Γ.Ε.]

Πλοία που διενεργούν συστηματικώς ενέργειες διασώσεως στη Μεσόγειο. Ασφάλεια ναυσιπλοΐας. Όρια ελέγχου λιμενικής αρχής τόπου ελλιμενισμού. Πότε δυνατότητα προσωρινής δέσμευσης πλοίου, που έχει νηολογηθεί σε άλλο κράτος μέλος.

4. C-391/20, της 7-9-2022, Cilevics (μειζ.).

Οργάνωση εθνικού εκπαιδευτικού συστήματος. Δικαίωμα εγκαταστάσεως. Υποχρέωση εγκαθιστάμενων στη χώρα (Λετ.) ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων να διεξάγουν, κατά κανόνα, τα μαθήματα στην τοπική εθνική γλώσσα. Η προστασία της εθνικής ταυτότητας δικαιολογεί περιορισμούς στο δικαίωμα εγκαταστάσεως.

5. C- 817/19, της 21-6-2022, Ligue des droits humains (μειζ.).

Δεδομένα που περιέχονται στις καταστάσεις επιβατών αεροπορικών πτήσεων. Επεξεργασία για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και της σοβαρής εγκληματικότητας. Κύρος Οδηγίας. Εθνική νομοθεσία μεταφοράς. Περιοριστική ερμηνεία Οδηγίας. Αντίθεση εθνικής νομοθεσίας.

6. C-128/20, της 14-7-2022, GSMB Invest (μειζ.) [Γ.Ε.].

Σύστημα ελέγχου εκπομπής καυσαερίων οχημάτων. Εγκατάσταση λογισμικού που, υπό κανονικές συνθήκες, δεν εξασφαλίζει την τήρηση των ορίων επιτρεπόμενης εκπομπής (υποθ. "Dieselgate").

7. C-302/20, της 15-3-2022, Autorité des marchés financiers (μειζ.).

Ελευθερία του τύπου. Γνωστοποίηση προνομιακών πληροφοριών για δραστηριότητα στο χρηματιστήριο. Μόνον εφόσον αναγκαία για την άσκηση του δημοσιογραφικού επαγγέλματος και αναλογική.

8. C-490/20, της 14-12-2021, "Pancharevo" (μειζ.).

Κράτος μέλος, του οποίου πολίτης είναι τέκνο, στο πιστοποιητικό γέννησης του οποίου, που έχει εκδοθεί από άλλο κράτος μέλος, αναγράφονται ως γονείς δύο πρόσωπα του ίδιου φύλου, υποχρεούται να του χορηγήσει ταυτότητα ή διαβατήριο, χωρίς να απαιτεί πιστοποιητικό γέννησης που να έχει εκδοθεί από τις δικές του αρχές. Η υποχρέωση αυτή δεν συνεπάγεται, πάντως, υποχρέωση του οικείου κράτους μέλους να προβλέψει στο εθνικό του δίκαιο τη δυνατότητα προσώπων του ίδιου φύλου να αποκτήσουν την ιδιότητα των γονέων.

9. C-377/20, της 12-5-2022, Servizio Elettrico Nazionale. [Γ.Ε.].

Ανταγωνισμός. Απελευθέρωση αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας. Δεσπόζουσα θέση της ιταλικής «ΔΕΗ». Επιτρεπόμενο πλαίσιο ενεργειών της για τη διατήρηση πελατείας στη λιανική πώληση.

10. C-485/20 της 10-2-2022, HR RAIL. [Γ.Ε.].

Υποχρέωση εργοδότη να απασχολήσει εργαζόμενο, κατέχοντα συγκεκριμένη ειδικών προσόντων θέση, ο οποίος κατέστη ανάπηρος κατά την εργασία, έστω και σε δοκιμαστικό στάδιο, σε ήδη υφιστάμενη άλλη θέση εργασίας για την οποία κρίνεται κατάλληλος και ικανός.

V. Ελληνικού ενδιαφέροντος

1. C- 243/20 της 21-12-2021, Τράπεζα Πειραιώς.

Δάνεια σε ελβετικό νόμισμα. Η Οδηγία για τις καταχρηστικές ρήτρες δεν αντιτίθεται στη θέσπιση διατάξεων εσωτερικού δικαίου, οι οποίες συνεπάγονται την εφαρμογή του συστήματος προστασίας των καταναλωτών σε ρήτρες που εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής της επειδή απηχούν αναγκαστικές διατάξεις εσωτερικού δικαίου.

2. C-51/20 της 20-1-2022, Επιτροπή κατά Ελλάδος (ΛΑΡΚΟ).

Καταδίκη της Ελλάδος σε υψηλή χρηματική ποινή λόγω μη συμμόρφωσης σε προηγούμενη απόφαση του Δικαστηρίου, με την οποία είχε διαταχθεί η ανάκτηση κρατικής ενίσχυσης που είχε παρανόμως δοθεί στην επιχείρηση.

3. C-159/20, της 14-7 2022, Επιτροπή κατά Δανίας.

Χρήση της κατοχυρωμένης ονομασίας «φέτα», για τον προσδιορισμό τυριού μη ανταποκρινόμενου στις απαιτήσεις του Κανονισμού προστασίας, που εξάγεται σε τρίτες χώρες. Δανία. Παράβαση.

4. C-771/19, της 24-3-2021, NAMA Σύμβουλοι Μηχανικοί.

Δημόσιες συμβάσεις. Αποκλεισμός διαγωνιζομένου. Δικαίωμα αποκλεισθέντος σε προσφυγή κατά αποδοχής της προσφοράς άλλου διαγωνιζομένου.

5. C-511/19, της 15-4-2021, AB κατά ΟΑΚΑ Σπ. Λούης.

Καθεστώς εργασιακής εφεδρείας. Συμβατό με το δίκαιο της Ένωσης. Δεν ενέχει αθέμιτη διάκριση λόγω ηλικίας.

Αθανάσιος Ράντος

Συνέδριο ΕΕΕΔ, Βόλος 29-10-2022

Σημείωση : 1) Η ένδειξη (μειζ.) υποδηλώνει ότι εκδούς σχηματισμός ήταν το Τμήμα Μείζονος Συνθέσεως.

2) Η ένδειξη [Γ.Ε.] υποδηλώνει ότι στην υπόθεση άσκησα καθήκοντα Γενικού Εισαγγελέα.

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑ (ΟΚΤ. 2022 - ΟΚΤ. 2023)

II. Ειδικότερα : Ανεξαρτησία δικαιοσύνης - δικαστών

C-817/21, της 11-5-2023, Inspectia Judiciara (Ρουμ.).

Κρίνεται ότι η εθνική νομοθεσία για τις αρμοδιότητες του γενικού επιθεωρητή των δικαστηρίων δεν παρέχει τα εχέγγυα σεβασμού της ανεξαρτησίας και αμεροληψίας των Ρουμάνων δικαστών.

IV. Γενικότερου νομικού- κοινωνικού ενδιαφέροντος

1. C-873/19, της 8-11-2022, Deutsche Umwelthilfe (μειζ.), (Γ.Ε.)

Πρέπει, δυνάμει των ορισμών της Συμβάσεως του Aarhus, σε συνδυασμό με τους ορισμούς του άρθρου 47 του ΧΘΔ, να αναγνωρίζεται, σε μία περιβαλλοντική οργάνωση, η δυνατότητα να αμφισβητήσει δικαστικώς τη νομιμότητα διοικητικής πράξεως, με την οποία δίδεται έγκριση κυκλοφορίας προϊόντος δυνητικώς βλαπτικού για το περιβάλλον [εν προκειμένω, συστήματος ρυθμίσεως εκπομπής καυσαερίων αυτοκινήτων), έστω και αν η έγκριση αυτή δεν εκδίδεται με βάση Κανονισμό της Ένωσης που έχει ως νομική βάση διάταξη σχετική με το περιβάλλον, αλλά με τις διατάξεις για την προσέγγιση των νομοθεσιών στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς.

2. C-37/20, της 22-11-2022, Luxembourg Business Registers (μειζ.)

Κρίνεται άκυρη ρύθμιση της Οδηγίας για το «ξέπλυμα χρήματος», που προβλέπει απεριόριστη δυνατότητα πρόσβασης του κοινού στα δεδομένα εθνικού μητρώου εταιρειών, στο οποίο περιέχονται στοιχεία για τον πραγματικό δικαιούχο της εταιρείας.

3. C-694/20, της 8-12-2022, Orde van Vlaamse Balies (μειζ.) (Γ.Ε.)

Κρίνεται άκυρη, ως παραβιάζουσα το επαγγελματικό απόρρητο των δικηγόρων, ρύθμιση Οδηγίας, δυνάμει της οποίας οι δικηγόροι που συμπράττουν σε δυνητικά επιθετικές διασυννοριακές συναλλαγές, που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε φοροδιαφυγή, υποχρεούνται να αναφέρουν τη συναλλαγή σε άλλον ενδιάμεσο ή στον ίδιο τον δικαιούχο, ώστε αυτός να ειδοποιήσει τις φορολογικές αρχές.

4. C-61/21, της 22-12-2022, Ministre de la Transition Ecologique (μειζ.)

Οι Οδηγίες για την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα δεν θεωρούνται απενέμους δικαιώματα σε ιδιώτες και, άρα, δεν μπορούν να θεμελιώσουν αξίωση ιδιώτη για αποζημίωση από το κράτος.

5. C-695/20, της 28-2-2023, Fenix International (μειζ.) (Γ.Ε.)

Το Συμβούλιο, εκδίδοντας κανονισμό εκτελεστικό της οδηγίας ΦΠΑ, προκειμένου να προσδιορίσει ειδικότερα τον βαρυνόμενο με το φόρο σε περίπτωση παροχής υπηρεσιών από διαχειριστή διαδικτυακής πλατφόρμας που αναρτά βίντεο τρίτων προσώπων, στα οποία οι χρήστες αποκτούν πρόσβαση έναντι καταβολής χρηματικού ποσού στην πλατφόρμα, η οποία καταβάλλει τμήμα του ποσού στα τρίτα αυτά πρόσωπα, δεν υπερέβη την εκτελεστική του αρμοδιότητα, εφόσον απέβλεψε στην ομοιόμορφη εφαρμογή του συστήματος ΦΠΑ σε όλα τα κράτη μέλη, χωρίς να συμπληρώσει ή τροποποιήσει την οδηγία, αλλά περιορίσθηκε σε διευκρίνιση του περιεχομένου της.

6. T-212/22, της 8-3-2023, Prigozhina/Conseil

Το Γενικό Δικαστήριο κρίνει ότι μόνη η ιδιότητα της προσφεύγουσας ως μητέρας προσώπου αμέσως εμπλεκόμενου στα γεγονότα της εισβολής στην Ουκρανία, δεν αρκεί για τη συμπερίληψή της στον κατάλογο των προσώπων, κατά των οποίων επιβάλλονται κυρώσεις για την εισβολή αυτή.

7. C-100/21, της 21-3-2023, Mercedes Benz Group (μειζ.) (Γ.Ε.)

Ο αγοραστής αυτοκινήτου εξοπλισμένου με παράνομο λογισμικό, το οποίο εμφανίζει μειωμένη την πραγματική εκπομπή καυσαερίων, έχει δικαίωμα αποζημίωσης για την ζημία που υφίσταται εξ αυτού του λόγου, δεδομένου ότι ο Κανονισμός 715/2007, σε συνδυασμό με την Οδηγία 2007/46, δεν αποβλέπει μόνον στην, κατά τρόπο γενικό, προστασία του περιβάλλοντος, αλλ' απονέμει δικαίωμα προστασίας και στους ιδιώτες.

8. C-660/21, της 22-6-2023, K.B. (μειζ.)

Η απαγόρευση στον εθνικό ποινικό δικαστή να εξετάσει αυτεπαγγέλτως την τήρηση, κατά την ποινική προδικασία, της υποχρέωσης έγκαιρης ενημέρωσης του υπόπτου για το δικαίωμά του σε σιωπή, δεν αντίκειται στο δίκαιο της Ένωσης, υπό την προϋπόθεση ότι ο ενδιαφερόμενος είχε πραγματική δυνατότητα πρόσβασης σε δικηγόρο.

9. C-252/21, της 4-7-2023, Meta Platforms (FaceBook). (μειζ.) (Γ.Ε.)

Μία εθνική αρχή ανταγωνισμού, εξετάζοντας τη συνδρομή περιπτώσεως κατάχρησης δεσπόζουσας θέσης, μπορεί, κατ' αρχήν, να εξετάσει αν συνέτρεξε παραβίαση του Κανονισμού για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Μόνη η είσοδος από χρήστη σε ιστοσελίδες του Internet ή η ενεργοποίηση πλήκτρων επιλογής ιστοσελίδων δεν σημαίνει ότι ο χρήστης δημοσιοποιεί εθελουσίως τα δεδομένα του.

10. C-137/21, της 5-9-2023, Κοινοβούλιο κατά Επιτροπής (μειζ.)

Η Επιτροπή δεν είναι υποχρεωμένη να αναστείλει αυτομάτως την εξαίρεση των υπηκόων συγκεκριμένου τρίτου κράτους (ΗΠΑ) από την υποχρέωση εκδόσεως visa για την είσοδο στο ευρωπαϊκό έδαφος εκ μόνου του λόγου ότι το τρίτο αυτό κράτος εξακολουθεί να απαιτεί visa για την είσοδο υπηκόων τεσσάρων χωρών της Ένωσης (Κύπρος, Βουλγαρία, Κροατία, Ρουμανία) στο έδαφός του.

11. C-689/21, της 5-9-2023, Udlændinge-og integrationsministeriet (μειζ.)

Η Δανία μπορεί να εξακολουθήσει να συναρτά τη διατήρηση της υπηκοότητας σε πολίτη της από την ύπαρξη πραγματικού δεσμού με τη χώρα, αρκεί οι συνθήκες απώλειας της ιθαγένειας, εφόσον αυτή συνεπάγεται την απώλεια και της ιδιότητας του πολίτη της Ένωσης, να σέβονται την αρχή της αναλογικότητας, με βάση συγκεκριμένα, εκτιθέμενα στην απόφαση, κριτήρια.

12. T-600/21, της 6-9-2023, W.S. κατά Frontex

Ως προς τις επιχειρήσεις επαναπατρισμού υπηκόων τρίτων χωρών που εισέρχονται σε ευρωπαϊκό έδαφος, η αρμοδιότητα εξέτασης της νομιμότητας των σχετικών αποφάσεων και των συναφών αιτημάτων διεθνούς προστασίας ανήκει στα κράτη μέλη. Η Frontex έχει μόνον την αρμοδιότητα παροχής σ' αυτά τεχνικής και οργανωτικής υποστήριξης. Επομένως, σχετική αγωγή αποζημιώσεως κατ' αυτής είναι απαράδεκτη.

13. C-286/22, της 12-10-2023, KBS Verzekeringen

Τα ηλεκτρικώς υποβοηθούμενα ποδήλατα δεν υπόκεινται στην υποχρέωση ασφάλισης οχημάτων, κατά την οδηγία 2009/103, δεδομένου ότι δεν κινούνται αποκλειστικά με μηχανική δύναμη.

V. Ελληνικού ενδιαφέροντος

1. C-99/22, της 4-5-2023, Καπνική Μιχαηλίδης. [Επί προδικαστικού ΣτΕ 2670/2021].

Επιδότησεις καπνοπαραγωγών. Ισχύς Κανονισμού. Προστασία αρχής εμπιστοσύνης.

2. C-404/22, της 6-7-2023, Ελληνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού. [Επί προδικαστικού Διοικ.Πρωτ.Αθ. 5880/2022]

Ενημέρωση των εκπροσώπων των εργαζομένων πριν από την απομάκρυνση εργαζομένων. Οδ. 2002/14. Εφαρμογή και σε εργαζομένους σε ΝΠΔΔ.

3. C- 313/22, της 13-7-2023, Αχίλλειον, Ξενοδοχειακή Εταιρεία [Επί προδικαστικού Ελ. Συν. 545/2022]

Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά Ταμεία. Ανάκτηση ενισχύσεως σε περίπτωση μεταβιβάσεως επιχειρήσεως.

ΜΕΡΟΣ Γ΄

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑ (Οκτ. 2023- Νοε. 2024).

I. Θεσμικού περιεχομένου

C-689/21 Υπουργείο μετανάστευσης κι ενσωμάτωσης (Δανία), 5-9-2023, Μειζ.

Υπηκοότητα πολίτη ΕΕ και τρίτου κράτους. Η Δανία μπορεί να εξαρτά τη διατήρηση της υπηκοότητας από την ύπαρξη ενός ενεργού δεσμού με τη χώρα. Εφόσον, όμως, η απώλεια της υπηκοότητας αυτής συνεπιφέρει απώλεια της υπηκοότητας κράτους μέλους της ΕΕ (εδώ η άλλη υπηκοότητα ήταν ΗΠΑ), πρέπει ο ενδιαφερόμενος να έχει δυνατότητα ελέγχου (από διοικητικές και δικαστικές αρχές) της σχετικής διοικητικής πράξης από την άποψη της αναλογικότητας.

II. Ειδικότερα : Ανεξαρτησία δικαιοσύνης - δικαστών

1. C-216/21 Forum Δικαστών Ρουμανίας κατά Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου, 7-9-2023, 5μ.

Κράτος δικαίου στη Ρουμανία. Η κρίση προς προαγωγή δικαστών σε ανώτερο βαθμό από δικαστές αυτού του ανώτερου βαθμού, με βάση την αξιολόγηση του δικαστικού τους έργου και της συμπεριφοράς τους εφόσον δεν εγείρονται αμφιβολίες για την ανεξαρτησία τους, είναι συμβατή με το δίκαιο της ΕΕ.

2. C-53/23 Asociatia Forumul Judecatorilor din Romania, 8-5-2024, 5μ.

Κράτος Δικαίου. Το ενωσιακό δίκαιο δεν επιβάλλει την απονομή στις επαγγελματικές ενώσεις δικαστών του δικαιώματος να αμφισβητούν αποφάσεις σχετικές με τις επιλογές των εισαγγελέων. Η επιλογή του

εθνικού νομοθέτη να μην επιτρέψει το δικαίωμα προσφυγής σε επαγγελματικές ενώσεις, δεν δημιουργεί αμφιβολία για την ανεξαρτησία των Ρουμάνων δικαστών.

3. C-554/21 HANN INVEST, 11-7-2024, Μειζ.

Η δικαστική απόφαση πρέπει να λαμβάνεται από μόνους τους αρμόδιους δικαστές, που συγκρότησαν το δικαστήριο κατά την εκδίκαση της υπόθεσης. Αντίκειται στο δίκαιο της Ένωσης εσωτερικός μηχανισμός κράτους μέλους (Κροατία), με βάση τον οποίο α) Δεν μπορεί να δημοσιευθεί δικαστική απόφαση, αν το περιεχόμενό της δεν έχει εγκριθεί από άλλο δικαστή, μη μετέχοντα στη σύνθεση, με αρμοδιότητα τον έλεγχο συμφωνίας με τη νομολογία, β) Ένας άλλος δικαστικός σχηματισμός, με δικαστές που δεν μετέσχον στην εκδίκαση ή και με πρόσωπα εξωτικά σε σχέση με το αρμόδιο δικαστήριο, μπορεί να υποχρεώσει τον αρμόδιο εκδικάσαντα δικαστικό σχηματισμό να τροποποιήσει την απόφασή του, προκειμένου αυτή να δημοσιευθεί.

4. C-119/23 Valancius, 29-7-2024, Μειζ.

Όρια ελέγχου από το Δικαστήριο της Ένωσης της, τυχόν υφιστάμενης, εθνικής διαδικασίας επιλογής υποψήφιου δικαστή για το εν λόγω Δικαστήριο.

III. Ειδικότερα : Σε ποινικές υποθέσεις.

C-281/22 GK κλπ, 21-12-2023, Μειζ

Δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις. Όταν η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία διεξάγει έρευνα σε περισσότερα κράτη μέλη της ΕΕ, οι δικαστικές αρχές του κράτους του εισαγγελέα που είναι υπεύθυνος για την έρευνα (και όχι άλλων κρατών μελών) είναι αρμόδιες για την διαπίστωση της λήψης και αιτιολόγησης των μέτρων της έρευνας και τον έλεγχο ενδεχόμενης παραβίασης των θεμελιωδών δικαιωμάτων του υπό έρευνα ατόμου. Σε διασυνοριακές έρευνες, οι δικαστικές αρχές του κράτους όπου εκτελούνται τα μέτρα, είναι αρμόδιες για την εξέταση της νομιμότητας των μέτρων εκτέλεσης και μόνο (τα οποία έχει διατάξει ο βοηθός του παραπάνω υπευθύνου που προέρχεται από το κράτος εκτέλεσης).

IV. Γενικότερου νομικού- κοινωνικού ενδιαφέροντος

1. C-148/22 Κοινότητα της Ans (Βέλγιο), 28-11-2023, Μειζ.

Ισότητα στο χώρο εργασίας. Επιτρέπεται στη Διοίκηση να απαγορεύει στους υπαλλήλους της να φέρουν εμφανώς θρησκευτικά σύμβολα, χωρίς η απαγόρευση αυτή να εισάγει διάκριση. Ο έλεγχος της επιτυχούς εξισορρόπησης των προστατευόμενων ελευθεριών ανήκει στα εθνικά δικαστήρια.

2. C-333/21 European Superleague Company, 21-12-2023 Μειζ. Γ.Ε.

Ανταγωνισμός. Οι κανόνες της FIFA / UEFA που απαιτούν προηγούμενη αδειοδότηση για συλλογικές διοργανώσεις ποδοσφαίρου (και την εκμετάλλευση των τηλεοπτικών δικαιωμάτων τους) υπό την απειλή επιβολής κυρώσεων στις ομάδες και τους παίκτες που συμμετέχουν σε τέτοιες διοργανώσεις, παραβιάζουν το δίκαιο της ΕΕ.

3. C-261/22 GN, 21-12-2023, Μειζ.

Ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης. Η έκδοση ενός ατόμου που καταζητείται δεν εμποδίζεται από μόνο το λόγο ότι το άτομο αυτό είναι γονέας (μητέρα) ανήλικων τέκνων. Κατ'εξαίρεση, τέτοια άρνηση έκδοσης μπορεί να είναι δικαιολογημένη μόνο σε περιπτώσεις κατά τις οποίες στο κράτος έκδοσης υπάρχουν γενικευμένες ή συστημικές υστερήσεις, σε σχέση με το καθεστώς κράτησης μητέρων ανήλικων τέκνων, των οποίων αυτές έχουν την επιμέλεια.

4. C-621/21 Εθνικός φορέας για τους πρόσφυγες (Βουλγαρία), 16-1-2024, Μειζ

Κοινή πολιτική στον τομέα του ασύλου. Οι γυναίκες, ως κοινωνική ομάδα, μπορούν να δικαιούνται διεθνούς προστασίας, εάν στην χώρα τους κι εξαιτίας του φύλου τους (εδώ κούρδικής καταγωγής, διαμένουσα στην Τουρκία, μουσουλμανικού θρησκευματος και παντρεμένη με τη βία, υφιστάμενη απειλές από το σύζυγό της, η οποία εισήλθε στη Βουλγαρία), εκτίθενται σε φυσική ή πνευματική, σεξουαλική ή οικιακή βία, εφόσον συντρέχουν και οι προϋποθέσεις της οδηγίας 2011/95 (κύρια προστασία) ή αν υφίστανται απειλές και πράξεις βίας στην οικία ή την κοινότητά τους (δευτερεύουσα προστασία).

5. C-118/22 Natsionalna politsia (Βουλγαρία), 30-1-2024, Μειζ

Προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Δικαίωμα στη διαγραφή. Η διατήρηση κι επεξεργασία δεδομένων ευαίσθητου χαρακτήρα που αφορούν σε καταδίκες για ποινικά αδικήματα (εδώ, ψευδή κατάθεση) για απεριόριστο χρόνο ως το θάνατο του δράστη, χωρίς εξέταση σχετικών παραγόντων (φύση και βαρύτητα εγκλήματος κλπ) αντίκειται στο δίκαιο της ΕΕ. Υποχρέωση του υπεύθυνου επεξεργασίας να επιβεβαιώνει ότι τέτοια δεδομένα είναι απαραίτητα για σκοπούς που προβλέπονται στο νόμο.

6. C-216/22 Bundesrepublik Deutschland, 8-2-2024, Μειζ

Διαδικασίες χορήγησης και ανάκλησης διεθνούς προστασίας. Οι αποφάσεις του ΔΕΕ συνιστούν νέο στοιχείο που μπορεί να άγει σε επανεξέταση αιτήματος χορήγησης διεθνούς προστασίας που έχει απορριφθεί, αν δυνάμει των κριθέντων με αυτές, αυξάνεται σημαντικά η πιθανότητα αποδοχής του. Εφόσον έχει ήδη απορριφθεί από διοικητικά όργανα το δεύτερο αίτημα ως απαράδεκτο, οι δικαστικές αρχές που επιλαμβάνονται κατόπιν άσκησης ένδικου βοηθήματος, διατηρούν την ευχέρεια να το εξετάσουν στην ουσία του και, ενδεχομένως, να το αποδεχθούν με δικαστική απόφαση.

7. C-222/22 Bundesamt fur Fremdenwesen und Asyl, 29-2-2024, 5μ

Πολιτική στον τομέα του ασύλου. Δεύτερο αίτημα ασύλου το οποίο στηρίζεται στην αλλαγή των περιστάσεων με ενέργειες του αιτούντος (αλλαγή θρησκευματος που έλαβε χώρα μετά από την απομάκρυνση από τη χώρα καταγωγής και την απόρριψη του πρώτου αιτήματος), δεν τεκμαίρεται

καταχρηστική και δεν πρέπει να απορρίπτεται ως τέτοια, άνευ άλλου τινός. Κάθε αίτημα πρέπει να αντιμετωπίζεται αυτοτελώς.

8. C-755/21 Kocner vs Europol, 5-3-2024, Μειζ, Γ.Ε.

Προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Από την παράνομη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που λαμβάνει χώρα κατά τη διάρκεια συνεργασίας μεταξύ της Europol και Κράτους μέλους ιδρύεται εις ολόκληρον ευθύνη των παραπάνω για την αποκατάσταση της επελθούσας ζημίας. Το πρόσωπο που υπέστη τη βλάβη πρέπει να αποδείξει ότι αυτή επήλθε κατά τη συνεργασία και όχι ποιο από τα δύο μέρη είχε την ευθύνη.

9. C-61/22 Landeshauptstadt Wiebaden, 21-3-2024, Μειζ.

Ο Κανονισμός που επιβάλλει την εισαγωγή δυο δαχτυλικών αποτυπωμάτων στις νέου τύπου ταυτότητες δεν προσβάλλει τα θεμελιώδη δικαιώματα, δεδομένων των σκοπών που εξυπηρετεί. Ωστόσο, είναι ακυρωτέος ως ερειδόμενος σε εσφαλμένη νομική βάση (που οδήγησε σε εσφαλμένη νομοθετική διαδικασία). Παρά ταύτα, τα αποτελέσματά του διατηρούνται σε ισχύ (ενόψει των συνεπειών που θα είχε η αντίθετη εκδοχή) προκειμένου ο ενωσιακός νομοθέτης εντός λογικού διαστήματος και, πάντως, πριν τις 31-12-2026, να εισαγάγει νέο κανονισμό.

10. C-670/22 EncroChat, 30-4-2024 Μειζ.

Διαδικαστικοί κανόνες επί τηλεφωνικών παρακολουθήσεων με κρυπτογραφημένες συσκευές για τη διαπίστωση διάπραξης εγκλημάτων, οι οποίες διεξάγονται από αρχές ενός κράτους μέλους σε άτομα που βρίσκονται σε άλλο τέτοιο κράτος. Δικονομικές συνέπειες σε ποινικές διαδικασίες, σε σχέση με την δικαστική αξιοποίηση στοιχείων από τέτοιες παρακολουθήσεις.

11. C-470/21 La Quadrature du net, 30-4-2024, Πλήρης Ολομέλεια

Δυνατότητα πρόσβασης στις διευθύνσεις IP μέσω του παρόχου υπηρεσιών διαδικτύου στο πλαίσιο ποινικής διερεύνησης για τη διάπραξη εγκλημάτων που διαπράττονται στο διαδίκτυο και, ειδικότερα, προσβολής σε δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, υπό την προϋπόθεση, η πρόσβαση να αφορά μόνο ορισμένες, απαραίτητες για την έρευνα, κατηγορίες δεδομένων.

12. C-753/22 Bundesrepublik Deutschland, 18-6-2024, Μειζ.

Δεν είναι υποχρεωτική για ένα κράτος μέλος η αυτόματη αναγνώριση της ιδιότητας του πρόσφυγα, που έχει αναγνωρισθεί σε άλλο κράτος μέλος. Στην περίπτωση, όμως, αυτή, το κράτος μέλος έχει υποχρέωση να διενεργήσει πλήρη, εξαντλητική και επίκαιρη έρευνα, λαμβάνοντας υπ' όψιν την προηγούμενη αναγνώριση, και να προχωρήσει υποχρεωτικά σ' αυτήν, αν συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις.

13. C-540/22 Staatsecretaris van Justitie en Veiligheid, 20-6-2024, 5μ., Γ.Ε.

Σε περίπτωση που επιχείρηση κράτους μέλους παρέχει υπηρεσίες σε άλλο κράτος μέλος, χρησιμοποιώντας εργαζομένους από τρίτη χώρα, αυτοί είναι υποχρεωμένοι, μετά την πάροδο 90 ημερών, να λάβουν ατομική άδεια παραμονής από το κράτος μέλος όπου παρέχονται οι υπηρεσίες.

14.C-48/22 P, Google/Επιτροπής, 10-9-2024, Μείζ.

Ανταγωνισμός. Κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης. Αθέμιτη προώθηση της δικής της σελίδας σύγκρισης προϊόντων. Πρόστιμο 2,4 δις. ευρώ. Επικύρωση.

15.C-600/22 P, Puigdemont κλπ/ Κοινοβουλίου, 26-9-2024, 5μ.

Ιδιότητα ευρωβουλευτή. Άρνηση αναγνώρισεώς της από τον Πρόεδρο του Ευρ. Κοιν. σε πρόσωπα (καταλανούς αυτονομιστές), στα οποία αυτή δεν αναγνωρίσθηκε από το οικείο κράτος μέλος με την κοινοποίηση του εθνικού καταλόγου εκλογής.

16.C-4/23, Mirin, 4-10-2024, Μείζ.

Ελεύθερη κυκλοφορία προσώπων. Αντίκειται στο δίκαιο της Ένωσης η άρνηση κράτους μέλους να καταχωρίσει, χωρίς την τήρηση εθνικής δικαστικής διαδικασίας, στη ληξιαρχική πράξη προσώπου που έχει την ιθαγένειά του και την ιθαγένεια άλλου κράτους μέλους, μεταβολή στην προσωπική του κατάσταση, εγκείμενη σε αλλαγή φύλου από γυναικείο σε ανδρικό και σε αλλαγή κυρίου ονόματος, η οποία προκύπτει από έγγραφα προσωπικής κατάστασης εκδοθέντα στο άλλο αυτό κράτος μέλος.

17.C-633/22, Real Madrid, 4-10-2024, Μείζ.

Καταδίκη από ισπανικό δικαστήριο γαλλικής εφημερίδας και δημοσιογράφου της σε καταβολή αποζημιώσεως 390.000 ευρώ για συκοφαντική δυσφήμιση αθλητικού σωματείου. Άρνηση εκτελέσεως της αποφάσεως στη Γαλλία για λόγους δημοσίας τάξεως. Κίνδυνος προσβολής της ελευθερίας του τύπου. Δυσαναλογία βλάβης – αποζημιώσεως.

18.C-446/21, Schrems III, 4-10-2024, 5μ, ΓΕ

Κανονισμός προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Ακόμη και η τυχόν δημόσια αποκάλυψη ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων από τον ίδιο τον ενδιαφερόμενο, δεν νομιμοποιεί ένα μέσον κοινωνικής δικτύωσης (Facebook), χρησιμοποιώντας δεδομένα συλλεγόμενα από το δικό του και άλλα κοινωνικά δίκτυα, να του απευθύνει, χωρίς χρονικό περιορισμό και χωρίς διάκριση ως προς το είδος των δεδομένων, προσωποποιημένες διαφημίσεις

19.C-778/21, Επιτροπή και Συμβούλιο / Front Polisario, 4-10-2024, Μείζ.

Οι εμπορικές συμφωνίες ΕΕ- Μαρόκου, που αφορούν το έδαφος της Δυτικής Σαχάρας είναι, βάσει της αρχής της αυτοδιαθέσεως των λαών, άκυρες χωρίς τη συναίνεση του λαού της περιοχής αυτής,

20.C-652/22, Kolin Insaat Turizm Sanayi, 22-10-2024, Μείζ.

Οι οικονομικοί φορείς τρίτων χωρών, οι οποίες δεν έχουν επικυρώσει τις σχετικές συμφωνίες του ΠΟΕ για τις δημόσιες συμβάσεις, όπως η Τουρκία, δεν δικαιούνται να επικαλεσθούν ισότητα μεταχείρισης κατά τις σχετικές διαδικασίες κρατών μελών και δύνανται να αποκλείονται από αυτές.

V. Ελληνικού ενδιαφέροντος

1. C-590/21, της 7-9-2023, Charles Taylor Adjusting [Επί προδικαστικού Αρείου Πάγου 820/2021]

Αναγνώριση και εκτέλεση στην Ελλάδα δικαστικής αποφάσεως, εκδοθείσης σε άλλο κράτος μέλος. Προσβολή εθνικής δημόσιας τάξης. Αντιαγωγική διαταγή.

2. C-701/21 P, της 22-2-2024, Επιτροπή, ΑΕ Μυτιληναίος/ΔΕΗ.

Κρατικές ενισχύσεις. Ειδική τιμή ηλεκτρικής ενέργειας σε επιχείρηση. Καθορισμός με διαιτητική απόφαση. Επίρριψη στο κράτος.

3. C-745/22, της 22-2-2024, Micreos Food Safety, [Επί προδικαστικού ΣΤΕ 2168/2022]

Υγεία και ασφάλεια τροφίμων. Κυκλοφορία σκευάσματος ως τεχνολογικού βοηθήματος σε προϊόντα ζωικής προέλευσης προς κατανάλωση.

4. C-724/23, της 16-7-2024, ΑΘΗΝΑΙΚΗ ΖΥΘΟΠΟΙΑ, [Επί προδικαστικού Διοικ. Πρωτοδ. Θεσ/νίκης 4225/2023]

Ειδικός φόρος κατανάλωσης επί ποτών. Ζύθος. Μέθοδος υπολογισμού του φόρου αναλόγως προς τους βαθμούς αλκοόλης του προϊόντος.

5. C-66/23, της 12-9-2024, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, [Επί προδικαστικού ΣΤΕ 2511/2022]

Εθνικά μέτρα και διαδικασίες για τη διατήρηση της άγριας ορνιθοπανίδας και των οικοτόπων της.

6. C-134/23, της 4-10-2024, Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες [Επί προδικαστικού ΣΤΕ 177/2023]

Ορισμός της Τουρκίας ως ασφαλούς τρίτης χώρας για τους πρόσφυγες.

7. C-344/24 P, διάταξη της 11-11-2024, Παπασωτηρίου κατά Συμβουλίου, Επιτροπής.

Απόρριψη προσφυγής ενώπιον του ΔΕΕ, διότι δεν επιτρέπεται αυτοεκπροσώπηση δικηγόρου.

Αθανάσιος Ράντος

Συνέδριο ΕΕΕΔ, Θεσσαλονίκη, 18,19-12-2024

Σημείωση : 1) Η ένδειξη (μειζ.) υποδηλώνει ότι εκδούς σχηματισμός ήταν το Τμήμα Μείζονος Συνθέσεως.

2) Η ένδειξη [Γ.Ε.] υποδηλώνει ότι στην υπόθεση άσκησα καθήκοντα Γενικού Εισαγγελέα.